

Lesplan – Vier kansen om het verschil te maken

MBO-Verpleegkunde niveau 4

Thema: Oog voor naasten in de palliatieve fase

Duur: 60 minuten

Groep: ± 20 studenten

Focus: bewustwording, basis professioneel handelen, samenwerken met naasten

Film: Het verschil maken in de palliatieve fase

Leerdoelen (MBO-niveau 4)

Na afloop kan de student:

1. **Herkennen wat naasten nodig hebben** in een palliatieve situatie.
2. **Uitleggen wat de rol van de zorgverlener is** richting naasten.
3. **Signaleren wanneer een naaste onvoldoende gezien wordt.**
4. **Eenvoudige verbeteracties bedenken** voor de eigen praktijk.
5. **Vertellen wat soms lastig is** in het ondersteunen van naasten.

Tijdsplanning

Tijd	Onderdeel	Doel	Activiteit	Dia
0–5 min	Voorkennis	Activeren	Stellingen	3
5–25 min	Film + kijkvragen	Gericht kijken	3 kijkvragen	4–5
25–35 min	Duo reflectie	Begrijpen & toepassen	Duo-opdracht	6
35–45 min	Plenair	Beroepshouding	Kort artikel 2.8	7
45–55 min	Praktijk	Herkennen uit stage	Voorbeelden	8
55–60 min	Afsluiting	Verankeren	“Morgen anders doen”	9–10

Werkvormen

0–5 min — Voorkennis ophalen (dia 3)

Doel: studenten activeren, mening zichtbaar maken.

Instructie docent:

Wat jij kan zeggen: “Ga staan als je het ermee eens bent. Blijf zitten als je het oneens bent.”
“Dank, we gaan door. Dit is alleen om te voelen hoe jullie erin staan.”

- “Naasten vergeten soms zichzelf als iemand ziek is.”
- “Ik vind het lastig om met naasten te praten.”
- “Naasten hebben vaak behoefte aan een klein beetje extra aandacht.”
- Laat 1 student per stelling kort toelichten:
 - “Wat maakt dat je dit denkt?”
- Houd het tempo hoog.

5–25 min — Film + kijkvragen (dia 4–5)

Doel: gericht kijken, basisobservaties.

Instructie docent:

- “We kijken naar de film. Let op drie dingen.”
 1. Wat gebeurt er met de naaste?
 2. Wat doet de zorgverlener wel of niet?
 3. Waar zie je dat iets gemist wordt?
- Laat studenten **korte woorden** opschrijven:
 - “stil”, “boos”, “geen uitleg”, “stress”, “kijkt weg”

Wat jij kan zeggen: “We kijken naar de film. Schrijf korte woorden op van wat je ziet. Geen lange verhalen.” “Let op de naaste, de zorgverlener en wat er gemist wordt.”

- Speel de film af.

25–35 min — Duo reflectie (dia 6)

Doel: bewustwording + toepassen op eigen handelen.

Instructie docent: Laat duo’s bespreken:

- “Wat zou jij doen als zorgverlener?”
- “Wat had de naaste nodig?”

- “Wat had jouw team kunnen doen?”

Docentinterventies:

- “Hoe zou je dat zeggen?”
- “Wat zou dit voor de naaste betekenen?”
- “Wat zou je als eerste doen?”

Wat jij kan zeggen: “Bespreek met je duo: wat zou jij doen? Wat had de naaste nodig? Wat had jouw team kunnen doen?” “Hoe zou je dat zeggen? Wat zou je als eerste doen?”

35–45 min — Plenaire reflectie (dia 7)

Doel: koppeling met beroepshouding (lichte beroepscode).

Instructie docent:

- Laat studenten artikel 2.8 opzoeken.
- Vraag:
 - “Wat herken je hiervan in de film?”
 - “Wat betekent dit in gewone taal?”
- Vertaal samen:
 - “Je vraagt hoe het met de naaste gaat.”
 - “Je legt dingen uit.”
 - “Je betreft naasten als de patiënt dat goed vindt.”

Wat jij kan zeggen: “Zoek artikel 2.8 op in de beroepscode van verplegen en verzorgen. Wat staat hier dat jij herkent?” “Wat betekent dit in gewone taal?” “Mooi. Dit is precies wat we in de film zagen.”

Kort, praktisch, toepasbaar.

Bron:

<https://www.venvn.nl/media/04200a1u/de-nationale-beroepscode-voor-verpleegkundigen-en-verzorgenden.pdf>

45–55 min — Praktijk (dia 8)

Doel: herkenning uit stage.

Instructie docent: Laat studenten voorbeelden geven:

- “Wanneer zag jij dat een naaste niet goed werd meegenomen?”
- “Wat maakte dat dit gebeurde?”
 - drukte
 - geen tijd
 - onzekerheid
 - niet weten wat te zeggen

Docentinterventies:

- “Hoe had jij het anders kunnen doen?”
- “Wat had je collega kunnen doen?”

Wat kan jij zeggen: “Wie heeft een voorbeeld uit de stage waarin een naaste niet goed werd meegenomen?” “Wat maakte dat dit gebeurde?” “Hoe had jij het anders kunnen doen?”

55–60 min — Afsluiting (dia 9–10)

Doel: verankeren in gedrag.

Instructie docent:

- “Schrijf één zin als antwoord op de vraag: *Wat kan ik morgen anders doen?*”
- Laat 2–3 studenten delen.
- Sluit af met:

“Naasten ondersteunen kost geen extra tijd, maar wel aandacht.”

Wat jij kan zeggen: “Schrijf één zin een antwoord op de vraag: wat kan ik morgen anders doen?” “Wie wil er één delen?” “Dank jullie wel. Onthoud: aandacht kost geen tijd.”

EXTRA

Studentenwerkblad – Vier kansen om het verschil te maken

MBO-Verpleegkunde niveau 4

Thema: Oog voor naasten in de palliatieve fase

Film: *Het verschil maken in de palliatieve fase*

1. Voorkennis – jouw mening (voor de film)

Zet een kruisje bij wat jij vindt.

Stelling 1. ☐ Eens ☐ Oneens

Stelling 2. ☐ Eens ☐ Oneens

Stelling 3. ☐ Eens ☐ Oneens

2. Tijdens de film – jouw observaties

Schrijf **korte woorden** op. Geen lange zinnen.

Wat zie je gebeuren bij de naaste?

Wat doet de zorgverlener wel of niet?

Waar zie je dat iets gemist wordt?

3. Duo-opdracht – wat zou jij doen?

Bespreek samen en vul daarna zelf in.

Wat zou jij doen als zorgverlener in deze situatie?

Wat had de naaste volgens jou nodig?

Wat had het team of de organisatie kunnen doen?

4. Beroepshouding – wat zegt de beroepscode?

Lees artikel 2.8 (kort samengevat):

“Je betreft naasten als de patiënt dat goed vindt. Je vraagt hoe het met hen gaat en je ondersteunt hen waar nodig.”

Wat betekent dit voor jouw werk? (1–2 zinnen)

5. Jouw praktijk – herken je dit?

Denk aan je stage of werk.

Een situatie waarin een naaste niet goed werd meegenomen:

Wat maakte dat dit gebeurde?

- ☐ Drukte
- ☐ Geen tijd
- ☐ Onzekerheid
- ☐ Niet weten wat te zeggen
- ☐ Anders, namelijk:

6. Morgen anders doen – jouw verbeteractie

Schrijf één zin die je morgen al kunt uitvoeren.

Mijn zin:

7. Extra (optioneel) – reflectie voor portfolio

(Alleen invullen als je dit nodig hebt voor school.)

- Wat heb ik geleerd over naasten?
- Wat wil ik nog oefenen?
- Wat neem ik mee naar mijn volgende stage?